

باران بر زمین سوخته

آثار برای چاپ باعث شد تا نظرات مثبت و منفی‌ام را به روش معمول برای ناشر مکتوب کنم و ادمه این وضع، بعدها سبب شد که دربارهٔ رمان‌ها و داستان‌های کوتاهی هم که از این و آن نویسنده صاحب‌نام می‌خواندم، چگونگی کیفیت کار را مکتوب کنم.»

خوانندگان رمان، همه احمد محمود را بیش از سایر آثارش با «همسایه‌ها» می‌شناسند. فیروز زنوزی جلالی اولین رمان احمد محمود را جزء بهترین رمان‌های او می‌داند که در بین آثار او جایگاه ویژه و شاخصی دارد. (ص ۳۳) وی در مقدمه‌ای بر رمان همسایه‌ها دربارهٔ احمد محمود نوشته است که وی «حدود سال‌های ۴۵ - ۴۴ نشسته است و به اصطلاح سنگ‌هایش را خوب با خودش واکنده، به این نتیجه رسیده است که باید از روی برنامه‌ریزی قرص و محکمی، سیر تحولات چند دهه از تاریخ اجتماعی - سیاسی معاصر را دستمایهٔ رمان‌های آتی‌اش قرار دهد و در همان سال‌ها، معقول سنجیده است که برای رسیدن به این مهم چه باید کند و چه نکند.» (ص ۲۶)

در بخشی از نقد جلالی زنوزی می‌خوانیم: «رمان همسایه‌ها برای خودش رمان مستقلی است؛ اما بستر آن مثل پی‌ریزی یک بناست برای طبقاتی دیگر که نویسنده می‌داند بعدها قرار است، روی آن چه کار کند. به واقع رمان همسایه‌ها برای خودش رمان مستقلی است؛ اما بعدی‌اش را طاق‌ت بیاورند و خوانندهٔ کنجکاو بتواند با گذر از پله‌های طبقهٔ اول به طبقات دیگر برود و یا بخواهد که از بیرون به کلیت ساختمان‌ش نظر کند.» (ص ۱۶۴)

و در بخشی دیگر می‌خوانیم: «اگر تعریف دیگران مبنی بر اینکه: رمان همسایه‌ها نشان‌دهندهٔ بلوغ فکری یک نوجوان است تا تبدیل شدنش به یک مبارز سیاسی درست باشد طبعاً ما نیز می‌باید لاقلاً، در پایان کتاب ناظر شفافیت نگرش خالد می‌بودیم در حالی که به گواه واگویی‌های خالد که در صفحات متفاوت رمان از ابتدا تا پایان به آنها اشاره کردیم به هیچ‌روی، شاهد چنین استحالتهای در او نیستیم. پس با اطمینان می‌توانیم بگوییم که تعریف منتقدان از شخصیت خالد صحیح نیست. و بی‌گمان نظر احمد محمود هم چنین بوده است. او نویسنده‌ای هوشمندتر از اینها بود که بخواهد عین این کارهای ژورنالیستی، یک شبه آدم داستانش را متحول کند، که اگر چنین می‌کرد، بی‌گمان از واقع‌نمایی اثرش می‌کاست.» (صص ۱۶۵ - ۱۶۶)

* باران بر زمین سوخته (نقد رمان‌های احمد محمود: همسایه‌ها،

داستان یک شهر، زمین سوخته، مدار صفر درجه، آدم زنده،

درخت انجیر معابد)

* فیروز زنوزی جلالی

* انتشارات نشر تندیس، چاپ اول، ۱۳۸۶

«باران بر زمین سوخته»، عنوان نقد فیروز زنوزی جلالی بر رمان‌های «همسایه»، «داستان یک شهر»، «زمین سوخته»، «مدار صفر درجه»، «آدم زنده»، و «درخت انجیر معابد» احمد محمود است که در ۴۲۷ صفحه به رشتهٔ تحریر درآمده است.

فیروز زنوزی جلالی در ابتدای نقد خود نوشته است: «من ناخواسته وارد میدان نقد و نقادی شدم. بیشتر به مناسبت شغلی بود که چنین شد. خواندن اثر این و آن نویسنده برای کارشناسی و سپردن آن